

Föreskrifter om ändring i Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2013:1) om grundläggande behörighet och urval;

beslutade den xx november 2021.

Universitets- och högskolerådet föreskriver med stöd av 7 kap. 5 § förordningen (2018:1503) om ändring i högskoleförordningen (1993:100)

dels att nuvarande 1–20 §§ ska betecknas 13–32 §§ samt att rubrikerna närmast före nuvarande 1 §, 3–7 §§, 14–18 §§ respektive 20 § ska sättas närmast före nya 13 §, 15–19 §§, 26–30 §§ respektive 32 §,

dels att det i författningen, närmast efter rubriken ”Grundläggande behörighet till utbildning som påbörjas på grundnivå” ska införas tolv nya paragrafer 1–12 §§,

dels att det närmast före varje ny paragraf införs nya rubriker av följande lydelse.

Nödvändiga kompetenser

1 § Grundläggande behörighet har den som, genom teoretiska eller erfarenhetsbaserade kunskaper och förmågor, har sådana nödvändiga kompetenser som enligt 5 § högskoleförordningen (1993:100) krävs för att tillgodogöra sig högskoleutbildning på grundnivå. Av dessa föreskrifter framgår vad som avses med sådana kompetenser.

Med kunskaper i svenska, engelska och matematik enligt 2–6 §§ menas även förmåga att praktiskt omsätta dessa kunskaper i de förmågor som anges i 7–11 §§ i dessa föreskrifter. Samtliga kunskaper och förmågor bildar tillsammans en helhet som utgör de nödvändiga kompetenser som krävs för att tillgodogöra sig högskoleutbildning på grundnivå.

Kunskaper inom det svenska språket

Skriftlig och muntlig förmåga i svenska

2 § Med skriftlig och muntlig förmåga i svenska menas förmåga att på svenska:

1. Uttrycka sig på ett varierat, begripligt och strukturerat sätt i skriftlig framställning av texttyper med varierande omfattning inom olika genrer med anpassning till syfte, mottagare och situation.
2. Uttrycka sig på ett varierat, begripligt och strukturerat sätt i muntlig framställning med anpassning till syfte, mottagare och situation.
3. Muntligt och skriftligt kunna redogöra, diskutera, kommentera och dra slutsatser om innehåll och detaljer från en muntlig och skriftlig framställning. Förmågan ska gälla i förhållande till dels muntliga framställningar som till exempel föredrag, dels skriftliga framställningar i form av komplexa och formella texter som är på en fördjupad nivå inom ett arbets- eller studieområde.
4. Kunna tillämpa regler för citat- och referatteknik.

Ordförråd och grammatisk behärskning får endast i undantagsfall begränsa den skriftliga och muntliga förmågan. För den muntliga förmågan gäller detta även uttal. Annat kommunikationssätt kan ersätta den muntliga förmågan för sökande med funktionsnedsättning.

Läs- och hörförståelse i svenska

3 § Med läs- och hörförståelse i svenska menas förmåga att på svenska:

1. Kunna läsa och förstå längre texter inom olika genrer, kunna hitta kärnan i en större textmängd samt göra en sammanfattning av det väsentliga i texten.
2. Förstå och tolka talad svenska i högt tempo. Förmågan ska gälla i förhållande till muntliga framställningar som till exempel föreläsningar och debatter.

Ordförråd och grammatisk behärskning får endast i undantagsfall begränsa läs- och hörförståelsen. Annat kommunikationssätt kan ersätta hörförståelse för sökande med funktionsnedsättning.

Kunskaper inom det engelska språket

Skriftlig och muntlig förmåga i engelska

4 § Med skriftlig och muntlig förmåga i engelska menas förmåga att på engelska:

1. Kommuniera på ett relativt obehindrat, varierat, begripligt och strukturerat sätt i skriftlig och muntlig framställning med viss anpassning till syfte, mottagare och situation.
2. Skriftligt kunna redogöra, diskutera, kommentera och dra slutsatser om innehåll och detaljer från en muntlig eller skriftlig framställning. Förmågan ska gälla i förhållande till dels muntliga framställningar som till exempel föredrag, dels skriftliga framställningar i form av komplexa och formella texter.
3. Muntligt kunna redogöra, diskutera, kommentera och dra slutsatser om innehåll och detaljer från en muntlig eller skriftlig framställning. Förmågan ska gälla i förhållande till dels muntliga framställningar som till exempel föredrag, dels skriftliga framställningar i form av komplexa och formella texter inom någorlunda bekanta ämnesområden.

Ordförråd och grammatisk behärskning får i huvudsak inte begränsa den skriftliga och muntliga förmågan. För den muntliga förmågan gäller detta även uttal. Annat kommunikationssätt kan ersätta den muntliga förmågan för sökande med funktionsnedsättning.

Läs- och hörförståelse i engelska

5 § Med muntlig förmåga och hörförståelse i engelska menas förmåga att på engelska:

1. Förstå huvudsakligt innehåll och uppfatta tydliga detaljer i talad engelska i relativt högt tempo. Förmågan ska gälla i förhållande till muntliga framställningar som till exempel föreläsningar och diskussioner inom någorlunda bekanta ämnesområden.
2. Kunna läsa och förstå längre texter, hitta kärnan i en större textmängd samt göra en sammanfattning av det väsentliga i texten.

Ordförråd och grammatisk behärskning får i huvudsak inte begränsa läs- och hörförståelsen. Annat kommunikationssätt kan ersätta hörförståelse för sökande med funktionsnedsättning.

Kunskaper i matematik

6 § Övrig kompetens som är nödvändig för att tillgodogöra sig utbildning på grundnivå innefattar kunskaper i matematik och innebär förmåga att:

1. Använda relevanta matematiska begrepp och metoder i beräkningar och problemlösning, med och utan digitala verktyg.
2. Lösa enkla problem med hjälp av matematik där analys av data, strategier och rimlighet i resultat ingår.
3. Se mönster och uttrycka generella samband för att kunna tillämpa, förstå och utvärdera matematiska modeller.

4. Kritiskt granska statistiska metoder och resultat så att de används och presenteras på ett icke vilseledande sätt exempelvis i diagram och tabeller.

5. Presentera, förklara och argumentera för lösningar av matematiska problem med hjälp av olika uttrycksformer, såsom bild, tabell, graf, formel och i handling, beroende på situation.

Kunskaper enligt ovan ska vara på en nivå som relaterar till frågeställningar i samhälls- och yrkesliv.

Ett vetenskapligt förhållningssätt

7 § Med ett vetenskapligt förhållningssätt menas förmåga att:

1. Samla, sovra och sammanställa information från olika källor och med utgångspunkt från detta skriva enklare texter eller producera ett konstnärligt arbete. Texterna eller arbetet ska följa en tydlig struktur och form som används inom olika yrkes- och ämnesområden.
2. Tänka kritiskt, göra systematiska iakttagelser, ompröva antaganden och föra logiska resonemang.
3. Kritiskt värdera olika typer av källor och kunna skilja på påståenden som bygger på vetenskaplig respektive icke-vetenskaplig grund.

Förmåga att kunna belysa frågor ur flera perspektiv

8 § Med förmåga att kunna belysa frågor ur flera perspektiv menas att vara medveten om att det finns olika perspektiv och förmåga att kunna formulera och besvara frågeställningar utifrån olika synvinklar samt att urskilja fakta, värderingar och logiska resonemang i olika typer av källor.

Problemlösningsförmåga

9 § Med problemlösningsförmåga menas förmåga att:

1. Använda relevanta begrepp, modeller, material och metoder inom ett område för att identifiera och definiera olika typer av problem.
2. Ta fram olika problemlösningar, utvärdera dessa och omsätta den valda lösningen i praktisk handling.

Förmåga att kunna dra slutsatser och argumentera för dessa

10 § Med förmåga att kunna dra slutsatser och argumentera för dessa menas förmåga att diskutera lösningar på komplexa problem som utgår från frågeställningar i samhälls- och yrkesliv, dra slutsatser och motivera ställningstaganden med välgrundade argument till stöd för dessa i skriftlig och muntlig argumentation.

Övrig kompetens som är nödvändig

11 § Övrig kompetens som är nödvändig för att kunna tillgodogöra sig utbildning som påbörjas på grundnivå, utöver det som anges i 6 §, menas förmåga att:

1. Kommunicera och presentera sina kunskaper, bland annat med hjälp av digitala verktyg och medier.
2. Ta ansvar och initiativ, reflektera, organisera och genomföra uppgifter både självständigt och i samarbete med andra.
3. Självständigt följa instruktioner och utföra definierade uppgifter inom givna tidsramar.

Samordning med försöksverksamhet med behörighetsprov

12 § Det behörighetsprov som ska genomföras enligt förordningen (2018:1510) om försöksverksamhet med behörighetsprov för tillträde till högskoleutbildning ska i tillämpliga delar beakta dessa föreskrifter i syfte att säkerställa en likvärdig kompetensnivå.

1. Denna författning träder i kraft den 1 januari 2022.
2. Bestämmelserna ska tillämpas första gången vid antagning till utbildning på grundnivå som börjar efter den 31 maj 2022.

REMISS